

REFERAT §17, stk. 4 - Udvalget for Forebyggelse og Sundhedsfremme d. 16-06-2026

Mødedato Tirsdag d. 16. juni 2026 kl. 15:00

Mødested Bogense Rådhus, Mødelokale 2

Mødedeltagere Nikolaj Vang, Mette Landtved-Holm, Jane Yndgaard, Anne-Lise Sievers, Nikolai Johansen, Marie Holmgaard, Lasse Mogensen, Bo Jakobsen

Indholdsfortegnelse

Sundhedsprofil 2025 - Hvordan har du det?.....	3
Voksnes bevægelsesvaner i Nordfyns Kommune - Danmark i Bevægelse.....	6
Pulje mod ensomhed i lokalsamfund.....	9
Henvendelse vedr. Social Sundhed.....	12
Drøftelse af oplæg til en målrettet og opsøgende indsats for tidlig opsporing af type 2-diabetes.....	13
Afdækning af Kultur på Recept.....	15
Orientering om de første kvantitative rapporter fra sundhedsprofilundersøgelsen for børn og unge...	18
Næste møde.....	20
Eventuelt.....	21
Præsentationsmateriale.....	22
Godkendelse af beslutningsprotokol.....	23

Punkt 1: Sundhedsprofil 2025 - Hvordan har du det?

S2026-1497

Sagens kerne

Sundhedsprofil 2025 - "Hvordan har du det?" er Danmarks største sundhedsundersøgelse, som regionerne i samarbejde med Statens Institut for Folkesundhed (SIF) og Sundhedsstyrelsen, gennemfører med inddragelse af kommunerne.

Undersøgelsen gennemføres hvert 4. år og tilfældige danskere over 16 år udvælges. Sundhedsprofil 2025 giver et overblik over danskernes helbred, trivsel og sundhedsvaner både på et nationalt, regionalt og kommunalt niveau.

Punktet vil blive nærmere præsenteret på mødet.

Administrationens indstilling

Administrationen indstiller, at resultaterne for de nordfynske borgere drøftes i forhold til udvalgets arbejde med forebyggelse i relevante målgrupper.

Sagens baggrund

Undersøgelsen "Hvordan har du det?" er en af de største nationale sundhedsundersøgelser i Danmark. Undersøgelsen "Hvordan har du det?" bliver gennemført hvert fjerde år. Undersøgelsen leverer unikke oplysninger, som ikke findes i øvrige registre eller databaser. Udvalgte borgere fra samtlige kommuner i landet deltager i undersøgelsen.

Undersøgelsen fra 2025 giver både et øjebliksbillede af danskernes generelle sundhedstilstand og viser udviklingen fra 2010, 2013, 2017 og 2021, hvor de øvrige undersøgelser blev gennemført. Dataindsamlingen til undersøgelsen fandt sted mellem den 4. februar og den 18. maj 2025. Spørgeskemaet blev sendt ud til mere end 300.000 tilfældigt udvalgte borgere i Danmark i februar 2025 og 2.500 borgere i Nordfyns Kommune. Næste undersøgelse finder sted i 2029.

Undersøgelsen opnåede i Region Syddanmark en svarprocent på 45,2 og omfatter svar fra godt 30.000 borgere i regionen. Undersøgelsen består af et spørgeskema med 55 fælles nationale spørgsmål. I Region Syddanmark indeholder spørgeskemaet yderligere 31 regionale spørgsmål - dvs. i alt 86 spørgsmål. Spørgsmålene omhandler borgernes trivsel, sundhed, sundhedsadfærd og sygdom.

Under dataindsamlingen til undersøgelsen i 2021 var der indført en række restriktioner og tiltag i forbindelse med håndteringen af COVID-19-pandemien. Resultaterne for 2021 og udviklingen mellem 2021 og 2025 skal ses i lyset heraf.

Region Syddanmark har gennemført undersøgelsen i samarbejde med Statens Institut for Folkesundhed, Syddansk Universitet og i tæt dialog med kommunerne i regionen. Kommunerne har bl.a. bidraget til at udvælge de særlige syddanske spørgsmål i spørgeskemaet og har også leveret en stor kommunikationsindsats, da spørgeskemaet blev udsendt.

Resultaterne for Nordfyn viser følgende:

Resultater for 2025	Udvikling i forhold til resultater i 2021	Placering i forhold til gennemsnit i Region Syddanmark
Særdeles god eller god livskvalitet	Bedre	Bedre
Hele tiden eller det meste af tiden følt sig trist til mode i de sidste 4 uger	Bedre	Bedre
Drikker mere end 10 genstande i løbet af en typisk uge	Bedre	Bedre
Ensomhed	Bedre	Samme niveau
Ryger dagligt	Bedre	Dårligere

Stillesiddende fritidsaktiviteter	Bedre	Dårligere
Svær overvægt (BMI over 30)	Samme niveau	Samme niveau
Fremragende, vældigt godt eller gode selvvurderet helbred	Dårligere	Dårligere
Højt mentalt velbefindende	Dårligere	Dårligere
Høj score på stress skala	Dårligere	Dårligere
Lav score på kost skala	Dårligere	Dårligere
Langvarig sygdom	Dårligere	Dårligere
Meget generende smerter eller ubehag inden for de seneste 14 dage	Dårligere	Dårligere
Får aldrig eller næsten aldrig søvn nok til at føle sig udhvilet	Dårligere	Dårligere
Lavt selvværd	Dårligere	Samme niveau

Resultaterne viser et fortsat stor behov for at arbejde forebyggende for at fremme borgernes sundhed på Nordfyn. Efter gennemgang af Sundhedsprofilen set i forhold til de aldersgrupper hvor flest har sundhedsmæssige problemer eller har uheldsmæssige vaner tegner der sig et billede på hvert udvalgsområde, hvor anbefalingen vil være at man sætte fokus på de målgrupper, som det enkelte fagudvalg omfatter:

Arbejdsmarkedsudvalget:

- Borgere med stress
- Langvarigt syge borgere
- Borgere med kronisk sygdom
- Borgere der ryger

Børn-, Unge- og Familie udvalget:

- Børn og unge med mental sundhed og trivselsudfordringer
- Børn og unge der ryger eller anvender Nikotin produkter
- Unge der drikker meget alkohol

Social- og Sundhedsudvalget:

- Borgere med svær overvægt
- Borgere der ryger
- Borger der drikker for meget alkohol
- Borgere der ikke lever op til anbefalinger om fysisk aktivitet
- Borgere med kroniske sygdomme

Andre undersøgelser peger på følgende 3 sundhedsvaner, der har størst påvirkning på ens levealder:

- Rygning (forkortet levealderen med 3 - 3,5 år)
- Inaktivitet (forkortet levealder med 1 år)
- Alkohol (forkortet levealder med 0,5 - 1 år)

Udover kortere levealder får mange også flere dårlige leveår sidst i livet.

Mange andre sundhedsudfordringer f.eks. overvægt og flere kroniske sygdomme påvirker ikke ens levealder, men påvirker ens livskvalitet og arbejdsevne kraftigt i negativ retning.

Sundhedsreformens påvirkning på forebyggelsesarbejdet fremadrettet:

- I forbindelse med Sundhedsreformen flyttes den patientrettede forebyggelse til Region Syddanmark, men den borgerrettede forebyggelse er fortsat en kommunal forpligtigelse for borgere i alle aldre. Der er dog indgået en samarbejdsaftale med regionen om at Nordfyns Kommune fortsat drifter den patientrettede forebyggelse lokalt på Nordfyn.
- På grund af folketingsvalget i marts 2026 er planen om at der inden sommerferien skulle fremlægges et forslag til en ny folkesundhedslov udskudt. Den kommende folkesundhedslov forventes at få betydning for den kommunale forebyggelse i fremtiden, herunder også den kommende drøftelse af placeringen af den borgerrettede forebyggelse.

Sundhedsprofilen 2025 for Region Syddanmark kan ses her: [Hvordan har du det Region Syddanmark 2025](#)

Økonomiske oplysninger

Ingen.

Beslutningskompetence

Udvalget for Forebyggelse og Sundhedsfremme.

Lovgrundlag

Sundhedsloven

Aktuel beslutning på §17, stk. 4 - Udvalget for Forebyggelse og Sundhedsfremme 16-06-2026

Drøftet.

Punkt 2: Voksnes bevægelsesvaner i Nordfyns Kommune - Danmark i Bevægelse

S2024-13137

Sagens kerne

Udvalget for Forebyggelse og Sundhedsfremme orienteres med denne sag om den nye kommunerapport fra Danmark i Bevægelse om voksnes bevægelsesvaner i Nordfyns Kommune og drøfter på den baggrund rapportens hovedpointer.

Rapporten giver et samlet billede af, hvordan voksne borgere i Nordfyns Kommune bevæger sig i hverdagen, herunder i hjemmet, på arbejde eller uddannelse, under transport og i fritiden. Rapporten giver samtidig mulighed for at sammenligne Nordfyns Kommune med sammenlignelige oplandskommuner, Region Syddanmark og landsplan.

Rapporten viser, at Nordfyns Kommune på flere centrale indikatorer ligger lidt under landsniveau for fysisk aktivitet. Samtidig peger rapporten både på udfordringer, særligt i forhold til aktiv transport, og på lokale potentialer i borgernes motivation, naturen og nærmiljøerne.

Sagen forelægges som et drøftelsepunkt med henblik på en første politisk drøftelse af, hvilke opmærksomhedspunkter og prioriteringer rapporten giver anledning til i udvalgets videre arbejde med forebyggelse og sundhedsfremme.

Administrationens indstilling

Det indstilles, at Udvalget for Forebyggelse og Sundhedsfremme:

1. Drøfter hovedpointerne i rapporten om voksnes bevægelsesvaner i Nordfyns Kommune
2. Drøfter om der er temaer, der bør have opmærksomhed i udvalgets videre arbejde
3. Beslutter, om administrationen skal arbejde videre med muligheden for et bevægelsesmøde med Danmark i Bevægelse.

Sagens baggrund

Danmark i Bevægelse er en landsdækkende undersøgelse af danskernes bevægelsesvaner gennemført af Center for forskning i Idræt, Sundhed og Civilsamfund ved Syddansk Universitet.

Der er offentliggjort kommunerapporter for alle 98 kommuner om voksnes bevægelsesvaner. Rapporterne udgør et vidensgrundlag for kommunernes arbejde med idræt, bevægelse, sundhed og fællesskaber.

Rapporten for Nordfyns Kommune belyser bevægelsesvaner på tværs af hverdagens arenaer: hjemmet, arbejde eller uddannelse, transport og fritid. Rapporten indeholder desuden oplysninger om aktivitetsniveau, organisering, relationer og borgernes vurdering af mulighederne for at være fysisk aktive.

Der forventes senere på året også offentliggjort kommunerapporter om børns bevægelsesvaner.

Hovedpointer fra rapporten

Rapporten peger samlet på tre hovedspor for Nordfyns Kommune:

1. at flere borgere kan understøttes i at komme i gang og fastholde bevægelsesvaner,
2. at hverdagsbevægelse og aktiv transport fylder relativt lidt
3. at natur, stier og nærmiljøer udgør en lokal styrke, som kan bringes mere aktivt i spil.

Rapporten viser, at 33,4 pct. af de voksne borgere i Nordfyns Kommune opfylder anbefalingen om mindst 150 minutters fysisk aktivitet om ugen. 19,9 pct. opfylder anbefalingen om mindst 90 minutters aktivitet med høj intensitet. Begge dele ligger under landsniveau.

Samtidig er der et tydeligt potentiale blandt borgere, som enten ønsker at komme i gang eller allerede er begyndt at være mere fysisk aktive. 17,6 pct. angiver, at de har intention om at starte med regelmæssig fysisk aktivitet, mens 10,0 pct. er nyligt startet, men endnu ikke har etableret vedvarende vaner. Det peger på, at motivation er til stede hos en del af borgerne, men at fastholdelse kan være en udfordring.

Rapporten viser også, at aktiv transport fylder relativt lidt i Nordfyns Kommune sammenlignet med landsplan. 9,6 pct. cykler til arbejde eller uddannelse mindst tre dage om ugen, mens 14,6 pct. går mindst tre dage om ugen. Andelene er samtidig faldet siden 2020. Det peger på en udvikling, hvor hverdagsbevægelse spiller en mindre rolle for en del borgere. Tallene skal dog ses i lyset af kommunens geografi og afstande, hvor relativt få borgere har kort afstand til arbejde eller uddannelse.

I fritiden er de mest udbredte aktiviteter gå- og vandreture, fitness og fysisk træning samt cykling. Gå- og vandreture fylder særligt meget og understøtter, at natur, stier og nærmiljøer allerede spiller en central rolle for mange borgeres bevægelse.

En stor del af bevægelsen i Nordfyns Kommune er selvorganiseret. 68,0 pct. er aktive på egen hånd, mens 32,5 pct. deltager i foreningsaktiviteter. Samtidig er 63,1 pct. fysisk aktive alene. Det peger på, at meget bevægelse foregår uden for de organiserede fællesskaber og i høj grad er forankret i den enkelte borgers hverdag.

Borgerne vurderer generelt, at der er gode muligheder for at være fysisk aktive i kommunen, særligt i grønne områder, i hjemmet og på veje og stier. De laveste vurderinger ses for muligheder på arbejdspladser og uddannelsessteder samt for visse faciliteter. Det peger på, at der er eksisterende styrker i de lokale rammer, som kan bringes yderligere i spil.

Perspektiver for udvalgets drøftelse

Rapporten giver ikke i sig selv svar på, hvilke indsatser der bør prioriteres, men den giver et fælles vidensgrundlag for udvalgets drøftelse af, hvor der er størst forebyggelsespotentialer i Nordfyns Kommune.

Et centralt perspektiv er, hvordan flere borgere kan understøttes i at komme i gang med regelmæssig fysisk aktivitet og fastholde nye vaner. Rapporten peger på, at der allerede er en gruppe borgere med motivation, men hvor overgangen til varige vaner ikke nødvendigvis sker af sig selv. I udvalgets drøftelse er rapporten særligt relevant som et forebyggelsesfagligt grundlag. Fokus er derfor på, hvordan bevægelse kan understøtte sundhed, trivsel og deltagelse i fællesskaber - og ikke alene på idræt eller motion som fritidsaktivitet.

Et andet perspektiv er, hvordan bevægelse i højere grad kan integreres i hverdagen. Tallene for aktiv transport peger på et potentiale, men også på, at lokale forhold sætter rammer for, hvor langt dette potentiale realistisk kan udnyttes.

Et tredje perspektiv er sammenhængen mellem bevægelse, fællesskaber og trivsel. Når en stor del af aktiviteten foregår selvorganiseret og alene, rejser det spørgsmålet om, hvordan bevægelse også kan fungere som indgang til fællesskaber og deltagelse i lokale aktiviteter.

Endelig peger rapporten på, at Nordfyns Kommune har stærke rammer i natur, stier og nærmiljøer. Det kan give anledning til en drøftelse af, hvordan disse rammer kan anvendes mere aktivt i det forebyggende arbejde.

Spørgsmål til drøftelse

Udvalget kan tage udgangspunkt i følgende spørgsmål:

- Hvilke resultater i rapporten bør have opmærksomhed i udvalgets arbejde?
- Hvordan kan Nordfyns Kommune bedst understøtte de borgere, der gerne vil være mere fysisk aktive, men som endnu ikke har fastholdt nye vaner?
- Hvordan kan natur, stier, nærmiljøer og lokale fællesskaber bruges mere aktivt som ramme for bevægelse og forebyggelse?
- Hvilke spor vurderer udvalget som mest relevante at arbejde videre med - eksempelvis at få flere borgere i gang, fastholde nye bevægelsesvaner eller styrke fællesskaber omkring bevægelse?

Videre proces

I forlængelse af kommunerapporterne tilbyder Danmark i Bevægelse bevægelsesmøder med kommunerne fra efteråret. På møderne vil det være muligt at få gennemgået resultater fra den lokale kommunerapport, drøfte fortolkning af tallene og tale om perspektiver for anvendelse i kommunal praksis.

Hvis udvalget ønsker det, kan der arbejdes videre med at undersøge muligheden for et bevægelsesmøde om Nordfyns Kommunes rapport. Administrationen kan herefter vende tilbage med en nærmere vurdering af relevante opmærksomhedspunkter og mulige spor i det videre arbejde.

Økonomiske oplysninger

Drøftelsessagen har i sig selv ingen økonomiske konsekvenser.

Eventuelle konkrete indsatser eller opfølgende aktiviteter, der måtte udspringe af udvalgets drøftelse, vil skulle behandles særskilt, herunder med vurdering af økonomiske og administrative konsekvenser samt stillingstagen til finansiering.

Beslutningskompetence

Udvalget for Forebyggelse og Sundhedsfremme.

Lovgrundlag

Ingen.

Aktuel beslutning på §17, stk. 4 - Udvalget for Forebyggelse og Sundhedsfremme 16-06-2026

Drøftet.

Udvalget vil gerne have et oplæg fra Danmark i Bevægelse på et kommende møde og få nogle brugbare anbefalinger i en Nordfyns Kommune kontekst.

Bilag

Danmark_i_Bevaegelse_2025_Kommunerapport_Nordfyns_kommune

Punkt 3: Pulje mod ensomhed i lokalsamfund

S2026-5451

Sagens kerne

Udvalget for Forebyggelse og Sundhedsfremme forelægges med denne sag et forslag til det videre arbejde med en pulje mod ensomhed i lokalsamfund.

Sagen følger op på udvalgets drøftelse den 8. april 2026, hvor udvalget besluttede at arbejde videre med en pulje målrettet foreninger og lokalråd med henblik på at modvirke ensomhed og styrke sociale fællesskaber.

Det foreslås, at der arbejdes videre med en forsøgsmodel, hvor puljen tilrettelægges med et tydeligt socialt sigte, en enkel ansøgningsproces og administrativ behandling på baggrund af politisk godkendte kriterier. Puljen målrettes lokale initiativer, der har en konkret ambition om at invitere borgere ind i fællesskaber, som de ellers ikke deltager i.

Modellen bygger på, at lokale foreninger og lokalråd gennem mindre aktiviteter kan fungere som indgang til fællesskaber for borgere, der ikke allerede deltager. Samtidig indebærer modellen nogle centrale valg i forhold til ambitionsniveau, målretning og anvendelse af ressourcer, som udvalget skal drøfte.

Det foreslås desuden, at Landdistriktsrådet anvendes som sparringsrum, og at administrationen afdækker behovet for facilitering samt relevante administrative forhold.

Administrationens indstilling

Det indstilles, at Udvalget for Forebyggelse og Sundhedsfremme:

1. Drøfter den foreslåede forsøgsmodel for en pulje mod ensomhed, herunder ambitionsniveau, målretning og økonomiske scenarier inden for udvalgets økonomiske ramme.
2. Drøfter anvendelsen af Landdistriktsrådet som sparringsrum for arbejdet med lokale fællesskaber og ensomhed.
3. Beslutter om der skal arbejdes videre med et konkret beslutningsoplæg om etablering af puljen inden for udvalgets økonomiske ramme.

Sagens baggrund

Udvalget for Forebyggelse og Sundhedsfremme drøftede den 8. april 2026 mulige indsatser med fokus på at modvirke ensomhed og styrke sociale fællesskaber.

Udvalget besluttede at arbejde videre med muligheden for en pulje målrettet foreninger og lokalråd. Puljen skal have et tydeligt socialt sigte, administreres med en enkel ansøgningsproces og følges op efter en periode.

Udvalget besluttede samtidig, at behovet for en intern faciliterende ressource skal afdækkes, ligesom eventuelle administrative hindringer skal identificeres. Endelig blev det besluttet at undersøge mulighederne for at anvende Landdistriktsforum som sparringsrum.

Forslag til model

Det foreslås, at der arbejdes videre med en forsøgsmodel i tre spor:

1. en pulje mod ensomhed i lokalsamfund
2. Landdistriktsrådet som sparringsrum
3. afdækning af facilitering og administrative forhold.

Puljen foreslås:

1. målrettet lokale, almennyttige civilsamfundsaktører med tilknytning til Nordfyns Kommune
2. at støtte mindre prøvehandling og lokale initiativer, der forebygger eller modvirker ensomhed, styrker sociale fællesskaber og fungerer som indgang til eksisterende fællesskaber. Det kan f.eks. være fællesspisninger med aktiv rekruttering, gåfællesskaber, samtalecaféer, velkomstinitiativer, brobygning til eksisterende fællesskaber eller mindre transport- og ledsagegreb.
3. afgrænset, så den som udgangspunkt ikke støtter almindelig drift, varige lønudgifter, lukkede arrangementer eller aktiviteter uden tydeligt socialt sigte.

Ansøgninger foreslås vurderet på socialt sigte, evne til at nå nye deltagere, lokal forankring og samarbejde, realisme samt mulighed for videreførelse eller læring.

Landdistriktsrådet

Landdistriktsrådet foreslås anvendt som dialog-, sparrings- og kvalificeringsrum for arbejdet med lokale fællesskaber og ensomhed.

Rådet kan anvendes til at kvalificere puljens formål, drøfte lokale behov, inspirere til samarbejde mellem lokale aktører og samle erfaringer.

Rådet bør ikke have en bevillingsrolle. Det skyldes blandt andet hensynet til habilitet, da deltagere i forummet selv kan repræsentere potentielle ansøgere.

Effekten af anvendelsen vil afhænge af lokal deltagelse og engagement og bør vurderes i forbindelse med forsøgsperioden.

Videre proces

Hvis udvalget ønsker at arbejde videre med modellen, udarbejdes et konkret beslutningsoplæg.

Det konkrete oplæg vil tage udgangspunkt i udvalgets prioriteringer i forhold til ambitionsniveau, målretning og finansiering inden for udvalgets økonomiske ramme.

Oplægget vil blandt andet indeholde:

- forslag til puljens størrelse og finansiering inden for udvalgets økonomiske ramme
- forslag til beløbsramme pr. initiativ
- konkrete kriterier og ansøgningsproces
- afklaring af snitflader til eksisterende puljer
- vurdering af behovet for en intern faciliterende funktion
- forslag til anvendelse af Landdistriktsforum
- forslag til opfølgning og evaluering
- juridiske og administrative betingelser for ansøgning, tildeling, opfølgning og regnskab
- eventuelle snitflader til beskæftigelsesområdet og øvrige relevante kommunale indsatser

I det videre arbejde indarbejdes de juridiske opmærksomhedspunkter, der er afdækket i forbindelse med den indledende vurdering af puljen. Det gælder blandt andet, at der skal være en enkel, men tilstrækkelig administrativ proces for ansøgning, tildeling, opfølgning og regnskab.

Administrationen vil desuden afdække, om puljen med fordel kan tænkes sammen med relevante kommunale indsatser, herunder eventuelle snitflader til beskæftigelsesområdet, hvis det kan understøtte formålet om at modvirke ensomhed og styrke deltagelse i fællesskaber.

Økonomiske oplysninger

Etablering af en Pulje mod ensomhed i lokalsamfund forudsætter, at udvalget prioriterer midler inden for egen økonomiske ramme.

Sagen indebærer ikke i sig selv beslutning om konkrete bevillinger. Hvis udvalget ønsker at arbejde videre med modellen, vil administrationen i et efterfølgende beslutningsoplæg beskrive mulige scenarier for puljens størrelse og tilskud pr. initiativ inden for udvalgets økonomiske ramme og endelig bevilling besluttet af Kommunalbestyrelsen.

En eventuel finansiering forudsætter, at Kommunalbestyrelsen godkender en bevilling.

Beslutningskompetence

Udvalget for Forebyggelse og Sundhedsfremme.

Lovgrundlag

Kommunalfuldmagtsreglerne.

Databeskyttelsesforordningen (GDPR) og Databeskyttelsesloven.

Derudover gælder almindelige forvaltningsretlige principper om saglighed, ligebehandling, proportionalitet og habilitet.

Aktuel beslutning på §17, stk. 4 - Udvalget for Forebyggelse og Sundhedsfremme 16-06-2026

Udvalget besluttede, at der arbejdes videre med at skabe en pulje til styrkelse af fællesskab i lokalområderne.

Der indgås i en nærmere dialog med Landdistriktsrådet og lokalrådene om idegenerering, input, rammebetingelser m.v.

Punkt 4: Henvendelse vedr. Social Sundhed

S2026-5893

Sagens kerne

Formanden for Udvalget for Forebyggelse og Sundhedsfremme har modtaget en henvendelse fra Frivilligcenter Nordfyn og Social Sundhed om muligheden for at etablere Social Sundhed i Nordfyns Kommune.

Social Sundhed er en frivillig social organisation, der arbejder med følgeskab til borgere, som kan have behov for støtte i mødet med sundhedsvæsenet.

Henvendelsen forelægges udvalget med henblik på en indledende drøftelse af, om udvalget ønsker at arbejde videre med forslaget.

Administrationens indstilling

Det indstilles, at Udvalget for Forebyggelse og Sundhedsfremme drøfter henvendelsen vedrørende Social Sundhed.

Sagens baggrund

Frivilligcenter Nordfyn har i samarbejde med Social Sundhed fremsendt en henvendelse om muligheden for at etablere Social Sundhed i Nordfyns Kommune.

Social Sundhed arbejder for at øge social lighed i sundhed. Indsatsen bygger på følgeskab, hvor frivillige brobyggere kan støtte borgere før, under og efter aftaler i sundhedsvæsenet. Det kan eksempelvis være i forbindelse med kontakt til egen læge, hospital, speciallæge, tandbehandling eller andre sundhedsaftaler.

Henvendelsen beskriver, at målgruppen er borgere, som på grund af eksempelvis psykisk sårbarhed, kognitive udfordringer, social isolation eller svagt netværk kan have vanskeligt ved at fastholde kontakt til sundhedsvæsenet.

Forslaget peger samtidig på et samarbejde mellem Social Sundhed, Frivilligcenter Nordfyn og Nordfyns Kommune, hvor civilsamfundets ressourcer bringes i spil i forhold til forebyggelse, sundhedsfremme og social lighed i sundhed.

Økonomiske oplysninger

Det fremsendte budget viser en samlet årlig udgift på 249.900 kr.

I materialet tages der forbehold for, at den endelige pris kan variere, hvis samarbejdet tilpasses lokalt.

En eventuel finansiering forudsætter, at Kommunalbestyrelsen godkender en bevilling.

Beslutningskompetence

Udvalget for Forebyggelse og Sundhedsfremme.

Lovgrundlag

Intet.

Aktuel beslutning på §17, stk. 4 - Udvalget for Forebyggelse og Sundhedsfremme 16-06-2026

Drøftet.

Formål og intentionerne med tiltaget er gode, men udvalget besluttede, at der ikke skal arbejdes videre med det i udvalgets regi.

Bilag

Budget_Social_Sundhed_indsats

Brev_til_udvalgsformand_17_4

Eksempel_samarbejdsaftale_Odense_Kommune

Indsatsbeskrivelse_Social_Sundhed

Punkt 5: Drøftelse af oplæg til en målrettet og opsøgende indsats for tidlig opsporing af type 2-diabetes

S2026-5894

Sagens kerne

Med denne sag skal Udvalget for Forebyggelse og Sundhedsfremme drøfte et oplæg til, hvordan Nordfyns Kommune kan styrke indsatsen for tidlig opsporing af type 2-diabetes, særligt blandt borgere i udsatte positioner. Oplægget vedlægges.

Sagen tager afsæt i Udvalget for Forebyggelse og Sundhedsfremmes beslutning om at arbejde videre med en afdækning af mulighederne for en mere målrettet og opsøgende indsats. Oplægget bygger på faglige anbefalinger, erfaringer fra andre kommuner og lokale erfaringer fra Nordfyns Kommune.

Sagen forelægges med henblik på, at udvalget drøfter de overordnede rammer og principper for en videre udvikling af indsatsen.

Sagen indeholder samtidig et supplerende spor om muligheden for at afprøve en mere konkret opsporings- og interventionsindsats for type 2-diabetes i samarbejde mellem Nordfyns Kommune, Diabetesforeningen og almen praksis.

Administrationens indstilling

Det indstilles, at Udvalget for Forebyggelse og Sundhedsfremme:

1. Tager oplægget til en målrettet og opsøgende indsats for tidlig opsporing af type 2-diabetes til efterretning.
2. Drøfter og beslutter om administrationen skal arbejde videre med at konkretisere indsatsen inden for de beskrevne rammer og målgrupper.
3. Drøfter muligheden for afdække et supplerende spor med opsporing af type 2-diabetes og efterfølgende livsstilsintervention.
4. Drøfter behovet for en økonomisk ramme til det videre arbejde.

Sagens baggrund

På Udvalget for Forebyggelse og Sundhedsfremmes møde den 8. april 2026 blev der rejst ønske om et oplæg til en styrket kommunal indsats for tidlig opsporing af type 2-diabetes. Oplægget er vedlagt.

Baggrunden er både en stigende forekomst af type 2-diabetes og en tydelig social ulighed i sygdommens forekomst, forløb og konsekvenser.

Forskning og nationale anbefalinger viser, at borgere med kort uddannelse, psykisk sygdom, sociale udfordringer og visse etniske minoriteter har øget risiko for at udvikle type 2-diabetes, få komplikationer og dø tidligere. Samtidig kan disse borgere have vanskeligere ved at opsøge sundhedstilbud og gennemføre livsstilsændringer.

Erfaringer fra andre kommuner viser, at borgere i udsatte positioner ofte falder fra, hvis indsatsen er kompleks, hvis der går lang tid fra opsporing til handling, eller hvis borgeren selv skal tage initiativ til kontakt med egen læge.

Nordfyns Kommune har i dag en række forebyggende tilbud på diabetesområdet, herunder diabetesskoler, sundhedssamtaler og borgerrettet sundhedsfremme. De lokale erfaringer viser dog, at tilbuddene primært benyttes af borgere over 55 år, som i forvejen har kontakt til sundhedsvæsenet, og at der ses få borgere med sociale eller psykiske problemstillinger.

Det fremlagte oplæg peger derfor på behovet for en mere opsøgende og relationsbaseret tilgang, hvor indsatsen bringes tættere på borgernes hverdag. Det kan eksempelvis være i lokalområder, på bosteder og i andre nære arenaer.

Indsatsen foreslås tilrettelagt som et lavtærskeltilbud uden krav om henvisning. Der lægges vægt på mulighed for hurtig handling, støtte til kontakt med egen læge og brobygning til relevante fællesskaber og foreninger.

Oplægget understøtter sundhedsreformens intentioner om nærhed, sammenhæng og kvalitet i den borgerrettede forebyggelse samt kommunens fokus på at reducere ulighed i sundhed.

Sagen indeholder desuden et supplerende spor om muligheden for at afprøve en mere konkret opsporings- og interventionsindsats for type 2-diabetes. Sporet kan eksempelvis omfatte en oplysnings- og opsporingsindsats, brug af risikotest, aktiviteter på arbejdspladser og lokale arrangementer samt mulighed for måling af langtidsblodsukker. Derudover kan sporet omfatte en efterfølgende livsstilsintervention for nydiagnosticerede borgere med type 2-diabetes i samarbejde mellem Nordfyns Kommune, Diabetesforeningen og almen praksis.

Økonomiske oplysninger

Sagen forelægges uden konkrete økonomiske konsekvenser på nuværende tidspunkt.

Eventuelle økonomiske og personalemæssige konsekvenser vil blive belyst i forbindelse med en senere politisk forelæggelse, hvis udvalget ønsker, at der arbejdes videre mod implementering af indsatsen.

En eventuel finansiering forudsætter, at Kommunalbestyrelsen godkender en bevilling.

Beslutningskompetence

Udvalget for Forebyggelse og Sundhedsfremme.

Lovgrundlag

Sundhedsloven, herunder § 119 om kommunal forebyggelse og sundhedsfremme.

Aktuel beslutning på §17, stk. 4 - Udvalget for Forebyggelse og Sundhedsfremme 16-06-2026

Drøftet.

Udvalget bakker op om, at der arbejdes videre med en trepartsaftale mellem kommune, Diabetesforeningen og almen praksis på baggrund af oplægget.

Bilag

PP Opsporing af diabetes

Punkt 6: Afdækning af Kultur på Recept

S2024-13137

Sagens kerne

Udvalget for Forebyggelse og Sundhedsfremme orienteres med denne sag om Kultur på Recept, herunder Nordfyns Kommunes deltagelse i Fynsk Kultur på Recept for unge i 2023.

Sagen følger op på udvalgets drøftelse den 8. april 2026, hvor udvalget besluttede, at der skulle foretages en nærmere afdækning af Kultur på Recept, herunder deltagerantal og dokumenterede effekter.

Nordfyns Kommune deltog i 2023 i Fynsk Kultur på Recept for unge som en del af det samlede fynske projekt i regi af Kulturregion Fyn. Projektet havde til formål at styrke mental og social sundhed gennem gruppebaserede kulturforløb.

Sagen forelægges som en afdækning af en tidligere gennemført indsats og beskriver projektets formål, organisering, foreliggende evalueringer, lokale erfaringer og de indsatser, der efterfølgende er igangsat på området.

Administrationens indstilling

Det indstilles, at Udvalget for Forebyggelse og Sundhedsfremme tager orienteringen til efterretning.

Sagens baggrund

Udvalget for Forebyggelse og Sundhedsfremme drøftede den 8. april 2026 Kultur på Recept som en indsats, som udvalget ønskede nærmere belyst.

Udvalget besluttede på den baggrund, at der skulle foretages en nærmere afdækning af Kultur på Recept, herunder deltagerantal og dokumenterede effekter.

Det samlede Fynsk Kultur på Recept-projekt

Fynsk Kultur på Recept blev gennemført, som en del af kulturaftalen mellem Kulturministeriet og Kulturregion Fyn. Projektet havde til formål at styrke mental og social sundhed gennem kulturbaserede gruppeforløb.

Det samlede projekt blev gennemført i to faser. I 2022 blev der gennemført forløb for voksne i alderen 31-65 år i Odense, Faaborg-Midtfyn, Kerteminde og Ærø Kommuner. I 2023 blev projektet udvidet med forløb for unge i alderen 15-30 år i Assens, Langeland, Nordfyns, Nyborg og Svendborg Kommuner. Nordfyns Kommune deltog dermed i ungefaser af projektet.

Forløbene var tilrettelagt som gruppebaserede kulturforløb over 6-8 uger med aktiviteter inden for blandt andet billedkunst, musik, fortælling og natur. Deltagerne mødtes typisk to gange ugentligt i to timer. Forløbene blev gennemført i samarbejde med lokale kunstnere, kulturaktører, naturvejledere og kommunale aktører.

Foreliggende viden om effekter

Fynsk Kultur på Recept er evalueret af Syddansk Universitet, se bilag. Evalueringen omfatter både voksenforløbene i 2022 og ungeforløbene i 2023.

Evalueringen peger samlet på, at Fynsk Kultur på Recept har peget på positive effekter for deltagernes trivsel, mentale og sociale sundhed. Deltagerne beskrev blandt andet oplevelser af fællesskab, frirum, mestring, struktur i hverdagen og succesoplevelser gennem kulturaktiviteter.

For ungeforløbene i 2023 viser den kvantitative evaluering, at der ved projektets start indgik 179 respondenter, mens 87 respondenter indgår i det endelige datagrundlag.

Kulturregion Fyns opsamling på ungeprojektet viser blandt andet:

- 14 pct. stigning i gennemsnitlig trivselsscore målt med WHO-5 (WHO5 (WHO5 trivselsskala) er et kort spørgeskema, der måler mental trivsel og velbefindende)
- 62 pct. af deltagerne opnåede et trivselsniveau uden risiko for depression eller stress
- 81 pct. af deltagerne var tilfredse eller meget tilfredse med forløbet
- 83 pct. vurderede deres helbred positivt efter forløbet

Resultaterne skal læses med forbehold. Evalueringen bygger på før- og eftermålinger og ikke på et kontrolleret effektstudie. Det kan derfor ikke entydigt konkluderes, at udviklingen alene skyldes indsatsen. Der mangler desuden viden om langsigtede effekter efter forløbenes afslutning.

Evalueringen peger samtidig på væsentlige opmærksomhedspunkter. Rekruttering af unge var en udfordring på tværs af kommunerne, særligt når målgruppen ikke i forvejen havde en tæt relation til de kommunale eller lokale aktører. Transport og fremmøde fremhæves også som mulige barrierer. Omvendt peger erfaringerne på, at mindre hold kan skabe tryghed og være en styrke for målgruppen.

Erfaringerne peger desuden på:

- Geografi og transport: Transport kan have væsentlig betydning for fremmøde og fastholdelse.
- Rekruttering: Fungerer bedst via eksisterende relationer (KUI, FGU mv.).
- Små hold: Skaber kvalitet, men indebærer relativt højt ressourceforbrug pr. deltager.
- Tværgående organisering: Kræver samarbejde mellem flere fagområder.

Kultur på Recept i Nordfyns Kommune

Nordfyns Kommune deltog i 2023 i ungeindsatsen som en del af det fynske projekt. Kultur på Recept er et 8-ugers kulturforløb, hvor deltagerne mødtes to gange om ugen i to timer. Forløbet omfattede billedkunst, fortælling, musik og natur. Målgruppen i Nordfyn var unge mellem 15 og 25 år, som bor eller færdes i Nordfyns Kommune, og som mistrives eller har mild til moderat stress, angst, depression eller savner et fællesskab.

Nordfyns Kommune gennemførte fire forløb i 2023 med varierende holdstørrelser og fremmøde. I den samlede fynske evaluering indgår Nordfyn med 18 pct. af follow-up-populationen på 87 respondenter, svarende til ca. 16 nordfynske deltagere med brugbare før- og eftermålinger.

Det samlede antal unge, der har været i berøring med de nordfynske forløb, fremgår ikke entydigt af de foreliggende data. Det fremgår dog, at der var betydelig variation i holdstørrelserne, og at ét af holdene over de 16 aktivitetsgange var i berøring med 22 deltagere.

Fremmødet var 43,1 pct. på hold 1, 48,4 pct. på hold 2, 27,3 pct. på hold 3 og 58,3 pct. på hold 4. Det gennemsnitlige fremmøde i Nordfyns Kommune var 48,9 pct.

Det skal bemærkes, at de nordfynske data bygger på få deltagere. Tallene skal derfor læses med forsigtighed og kan ikke alene danne grundlag for brede konklusioner om indsatsens virkning. Den samlede fynske evaluering giver et mere robust billede af indsatsens mulige betydning.

For de nordfynske deltagere var den gennemsnitlige trivselsscore 63,7 før forløbet og 71,2 efter forløbet. De nordfynske data peger dermed på en positiv udvikling i deltagernes trivsel. Samtidig peger erfaringerne på, at rekruttering, fremmøde og fastholdelse er væsentlige opmærksomhedspunkter, hvis Kultur på Recept skal anvendes fremadrettet.

Sammenhæng til efterfølgende indsætter

Nordfyns Kommune indgår aktuelt i Fynsk KulturRum, som bygger videre på erfaringerne fra Kultur på Recept.

KulturRum retter sig mod unge uden for uddannelse og beskæftigelse og arbejder med kultur- og fællesskabsbaserede forløb med henblik på trivsel og tilknytning til uddannelse og job.

Fynsk Kultur på Recept vol. 2

I 2025 indgår Nordfyns Kommune i en videreudvikling af Fynsk Kultur på Recept (ofte omtalt som 'vol. 2') som en del af Kulturregion Fyns samarbejde.

Projektet bygger videre på erfaringerne fra de tidligere forløb og har til formål at styrke mental sundhed gennem strukturerede kulturforløb med fokus på:

- frirum
- fællesskab
- fordybelse

Projektet har samtidig et tværkommunalt læringsøjemed og afprøver konceptet på nye målgrupper, herunder ældre og borgere i bosteder.

Økonomiske oplysninger

Orienteringssagen har ingen økonomiske konsekvenser.

Beslutningskompetence

Udvalget for Forebyggelse og Sundhedsfremme.

Lovgrundlag

Intet.

Aktuel beslutning på §17, stk. 4 - Udvalget for Forebyggelse og Sundhedsfremme 16-06-2026

Taget til efterretning og tages op igen på et udvalgmøde senere på året.

Bilag

Evaluering_af_Fynsk_Kultur_p_Recept-SDU-2024-FINAL

Punkt 7: Orientering om de første kvantitative rapporter fra sundhedsprofilundersøgelsen for børn og unge

S2024-13137

Sagens kerne

Udvalget for Forebyggelse og Sundhedsfremme orienteres med denne sag om, at de første kvantitative rapporter fra sundhedsprofilundersøgelsen for børn og unge i Nordfyns Kommune nu er udarbejdet.

Rapporterne omfatter dagtilbud, indskoling og mellemtrin og indeholder opgørelser på kommune-, distrikts- og skoleniveau. De giver dermed et første datagrundlag for det videre arbejde med trivsel, sundhed og forebyggelse.

Rapporterne sendes i første omgang til de relevante skoler og dagtilbud, så de kan orientere sig i materialet og begynde arbejdet med eventuelle lokale opmærksomhedspunkter.

Børn og Unge arbejder efterfølgende videre med en mere systematisk bearbejdning af materialet med henblik på at identificere mønstre og tendenser på tværs. De bearbejdede analyser forventes præsenteret for udvalget efter sommerferien, begyndende med mødet den 2. september 2026.

Administrationens indstilling

Det indstilles, at Udvalget for Forebyggelse og Sundhedsfremme tager orienteringen om de første kvantitative rapporter fra sundhedsprofilundersøgelsen for børn og unge til efterretning.

Sagens baggrund

Udvalget for Forebyggelse og Sundhedsfremme besluttede den 24. juni 2025 at indstille til Kommunalbestyrelsens godkendelse, at der bevilliges midler til at igangsætte en sundhedsprofilundersøgelse for børn og unge i Nordfyns Kommune.

Formålet med sundhedsprofilundersøgelsen er at skabe et styrket og mere systematisk datagrundlag for det videre arbejde med trivsel, sundhed og forebyggelse på tværs af fagområder.

Kommunalbestyrelsen godkendte den 28. august 2025, at der bevilliges midler til indsatsen.

Undersøgelsen gennemføres i samarbejde med BørnUngeLiv og omfatter:

- småbørnsmodul for 0-7 år
- grundskolemodul for 0.-10. klasse
- ungeprofilmodul for unge og unge voksne

Undersøgelsen er gennemført i perioden 15. marts 2026 til 30. april 2026 for dagtilbud, indskoling og mellemtrin. Elever i udskoling besvarer spørgeskemaet i perioden 1. november 2026 til 31. januar 2027.

Spørgsmålene er udarbejdet af BørnUngeLiv, mens Børn og Unge har stået for udvælgelsen af relevante spørgsmål til forældre og elever. Udvalget er sket gennem en inddragende proces med deltagelse og faglige perspektiver fra leder af Sundhedsplejen, SSP-konsulent samt repræsentanter fra skole- og dagtilbudsområdet.

Der er udvalgt spørgsmål inden for følgende temaer:

- Dagtilbud: Barnets hverdag, søvn, krop og bevægelse, sprog, mad og måltider, hygiejne, barnets hjem, forælderrollen og barnets helbred.
- Indskoling: Venner, digital adfærd, voksne i skolen, mad og måltider, sundhed, SFO, skolen, undervisningen og fysiske rammer.
- Mellemtrin: Fritid, almen trivsel, venner, digital adfærd, voksne i skolen, mad og måltider, sundhed, klub, skolen og undervisningen.
- Udskoling: Hverdag, relation til forældre, trivsel, sociale relationer, sundhed, undervisningsmiljø, fritid, digital adfærd, tobak/alkohol, stoffer og seksualitet.

Status på de første kvantitative rapporter

De første kvantitative rapporter fra sundhedsprofilundersøgelsen er nu udarbejdet.

Rapporterne indeholder opgørelser på kommune-, distrikts- og skoleniveau. Det betyder, at materialet både kan anvendes lokalt på de enkelte skoler og dagtilbud og som et første fælles datagrundlag for det videre administrative og politiske arbejde.

Rapporterne giver mulighed for, at ledelserne lokalt kan begynde at orientere sig i resultaterne og identificere eventuelle opmærksomhedspunkter i eget område. Samtidig er det vigtigt, at materialet i første omgang betragtes som kvantitative rapporter og ikke som den samlede analyse af sundhedsprofilundersøgelsen.

Børn og Unge vil derfor arbejde videre med materialet med henblik på at se mere systematisk på, hvad der tegner sig på tværs af kommunen. Fokus vil være på mønstre, opmærksomhedspunkter og sammenhænge frem for enkeltstående observationer.

Videre proces

Rapporterne sendes til de relevante skoler og dagtilbud, så de kan orientere sig i materialet og anvende det i deres lokale arbejde.

Børn og Unge går herefter i gang med en samlet bearbejdning af data med henblik på at kunne præsentere udvalget for en mere systematiseret analyse af undersøgelsens resultater.

Både Udvalget for Forebyggelse og Sundhedsfremme og Børne-, Unge- og Familieudvalget orienteres om de kvantitative rapporter, da indsatsen er tilrettelagt som et samarbejde mellem de to udvalg.

De bearbejdede analyser forventes præsenteret for Udvalget for Forebyggelse og Sundhedsfremme efter sommerferien, begyndende med mødet den 2. september 2026. Her vil fokus være på de væsentligste mønstre og opmærksomhedspunkter på tværs af materialet.

Økonomiske oplysninger

Kommunalbestyrelsen har den 28. august 2025 bevilliget en samlet ramme på 390.000 kr. til gennemførelse af sundhedsprofilundersøgelsen for børn og unge i Nordfyns Kommune.

Rammen omfatter tilkøb af relevante moduler fra BørnUngeLiv, herunder småbørnsmodul, grundskolemodul og ungeprofilmodul. Herudover dækker rammen øvrige nødvendige omkostninger i forbindelse med gennemførelsen, herunder transport, forplejning og formidling.

Af den samlede ramme er der desuden afsat midler til en projektansættelse med henblik på at understøtte planlægning, gennemførelse og efterfølgende analyse af data.

Beslutningskompetence

Udvalget for Forebyggelse og Sundhedsfremme.

Lovgrundlag

Intet.

Aktuel beslutning på §17, stk. 4 - Udvalget for Forebyggelse og Sundhedsfremme 16-06-2026

Taget til efterretning.

Punkt 8: Næste møde

S2024-13137

Sagens kerne

Udvalget drøfter planlægning af det kommende møde.

Administrationens indstilling

Forelægges til drøftelse.

Sagens baggrund

På baggrund af dagens møde afklares eventuelle opfølgende punkter samt behovet for yderligere kortlægning eller analyser for at sikre et godt grundlag for de videre drøftelser.

Økonomiske oplysninger

Ingen.

Beslutningskompetence

Udvalget for Forebyggelse og Sundhedsfremme.

Lovgrundlag

Intet.

Aktuel beslutning på §17, stk. 4 - Udvalget for Forebyggelse og Sundhedsfremme 16-06-2026

Drøftet.

Punkt 9: Eventuelt

S2024-13137

Sagens kerne

Punkter til eventuelt.

Administrationens indstilling

Forelægges til drøftelse og orientering.

Sagens baggrund

-

Økonomiske oplysninger

Ingen.

Beslutningskompetence

Udvalget for Forebyggelse og Sundhedsfremme.

Lovgrundlag

Intet.

Aktuel beslutning på §17, stk. 4 - Udvalget for Forebyggelse og Sundhedsfremme 16-06-2026

-

Punkt 10: Præsentationsmateriale

S2025-2727

Sagens kerne

-

Administrationens indstilling

-

Sagens baggrund

-

Økonomiske oplysninger

-

Beslutningskompetence

-

Lovgrundlag

-

Aktuel beslutning på §17, stk. 4 - Udvalget for Forebyggelse og Sundhedsfremme 16-06-2026

-

Punkt 11: Godkendelse af beslutningsprotokol

S2025-1289

Sagens kerne

Udvalget skal, jf. Kommunestyrelseslovens § 20, godkende beslutningsprotokol for dette møde.

For at godkende beslutningsprotokollen, skal hvert udvalgsmedlem godkende dette punkt i dagsordenssystemet Prepare/First Agenda.

Aktuel beslutning på §17, stk. 4 - Udvalget for Forebyggelse og Sundhedsfremme 16-06-2026

Godkendt.